

Kommunal Rapport

ANALYSE 2018 | ENDELIGE TALL
4. juli 2018

Sel

44 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

nr. 200 justert for inntektsnivå | Fylke: nr. 17 | Gruppe: nr. 27

Nøkkeltallene er litt bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

AnnONSE

90 | **KBN** Kommunalbanken
ÅR | Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-18

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene.

Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	391	130	165	188	156	193	103	136	217
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	315	76	153	151	107	158	80	126	200
Rangering inntektsnivå	258	258	185	235	247	246	213	203	229
Grunnskole	33	144	133	128	142	101	143	191	196
Pleie og omsorg		114	198	264	228	369	264	203	101
Barnevern	314	205	205	278	202	194	144	139	244
Barnehage	184	206	158	164	282	78	118	70	114
Helse			122	135	138	202	70	330	396
Sosial	174	242	329	206	150	247	254	198	345
Kultur		154	128	110	118	158	172	167	145
Økonomi	204	206	186	205	122	116	88	100	200
Kostnadsnivå		160	286	308	283	185	129	178	117
Miljø og ressurser	226		87	214	36	339	404	383	278
Saksbehandling			70	86	57	101	113	222	46
Vann, avløp og renovasjon			402	376			213	178	377

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	10	141	156	217	166	135	155	217
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	9	152	141	194	145	119	168	200
Grunnskole				83	120	128	136	179	196
Pleie og omsorg	151	33	144	126	228	268	249	168	101
Barnevern				299	260	244	238	275	244
Barnehage	314	243	198	233	300	189	74	41	114
Helse		201	213	102	194	259	103	335	396
Sosial	123	111	129	242	274	199	327	293	345
Kultur	208	194	143	176	182	215	223	174	145
Økonomi			245	236	162	138	93	103	200
Kostnadsnivå				246	237	179	137	115	117
Miljø og ressurser	225	319	305	360	325	259	304	372	278
Saksbehandling			50	38	40	73	108	162	46
Vann, avløp og renovasjon				256		274	377	191	377

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2018-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Hovedanalyse – endelig utgave 2018

Sel havner på en 200. plass i Kommunebarometeret 2017 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Målt mot resten av Kommune-Norge er nøkkeltallene samlet sett midt på treet.

Sel er bare inne på Topp 100-lista innen saksbehandling.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen helse (396. plass), vann, avløp og renovasjon (377. plass) og sosialtjeneste (345. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Sel på en 217. plass. Nøkkeltallene er litt bedre enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Karakterene på 10. trinn i Sel har vært en del under middels de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene. 31 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge. På ungdomsskolen oppfyller de aller fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til ferdypning.

Pleie og omsorg: Relativt mange ansatte har fagutdanning i Sel hvilket bør indikere høyere kvalitet enn i mange andre kommuner. Andelen i kommunen er nå på 83 prosent, ifølge SSB. Andelen har økt med 5 prosentpoeng det siste året, det teller klart positivt i barometeret. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Sel tilsvarende antall plasser i skjermet enhet for demente 59 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem.

Barnevern: Når vi korjurerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Sel på 7,9 prosent. I Sel ble 89 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen. Av barn med tiltak er 36 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Barnehage: Bemanningen i barnehagene i Sel er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. 40 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent. Andelen menn som jobber i barnehagene i Sel er litt dårligere enn landsgjennomsnittet. De beste ligger på 17 prosent menn. I Sel går 82 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetspråklige barn er en marginal feilkilde.

Helse: Legedekningen i Sel er på 11,6 leger per 10.000 innbyggere. I Sel er det ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er lav målt mot de beste, som ligger på minst 180 årsverk per 10.000 småbarn. Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er middels, målt mot antall innbyggere.

Sosialtjeneste: Stønadstiden for unge mottakere i Sel er midt på treet. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 7,8 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent. Sosialstønad gis i over 10 måneder til 8 prosent av de som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 60. plass på denne tabellen. Andelen mottakere som har

sosialhjelp som hovedinntekt er litt under normalen. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

Økonomi: Korrigert netto driftsresultat var 1,2 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid. Netto renteeksponert gjeld er ganske lav i kommunen, målt mot brutto driftsinntekter. Investeringsnivået har vært lavt i Sel de siste fire årene.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Sel ligger litt lavere enn normalnivået. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet. Kostnadene i barnevernet i Sel er middels.

Kommunebarometeret 2018 i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2018-barometeret inkluderer 152 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har

framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

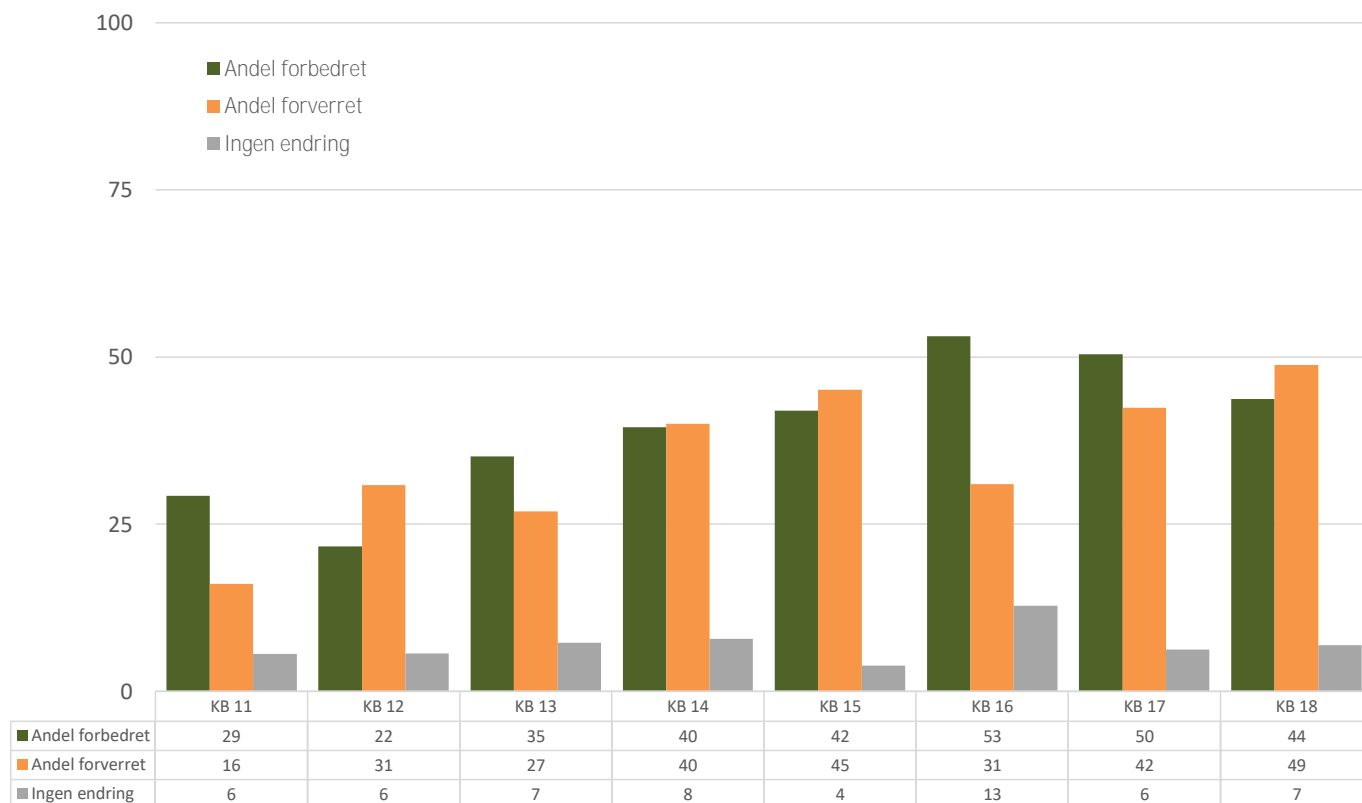
Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon.

Kommunebarometeret er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære av andre - basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Barometeret er heller ikke en konkurranse i å drive billigst, uten hensyn til tjenestene.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. Vi publiserer fra i år en **forbedringssskår**, som viser nøkkeltall som har blitt bedre minus nøkkeltall som har blitt dårligere, justert ut fra hvor stor vekt nøkkeltallet har i barometeret.

Vil du lese mer om kildene som er brukt? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2018/metode

Kommunens forbedringskår

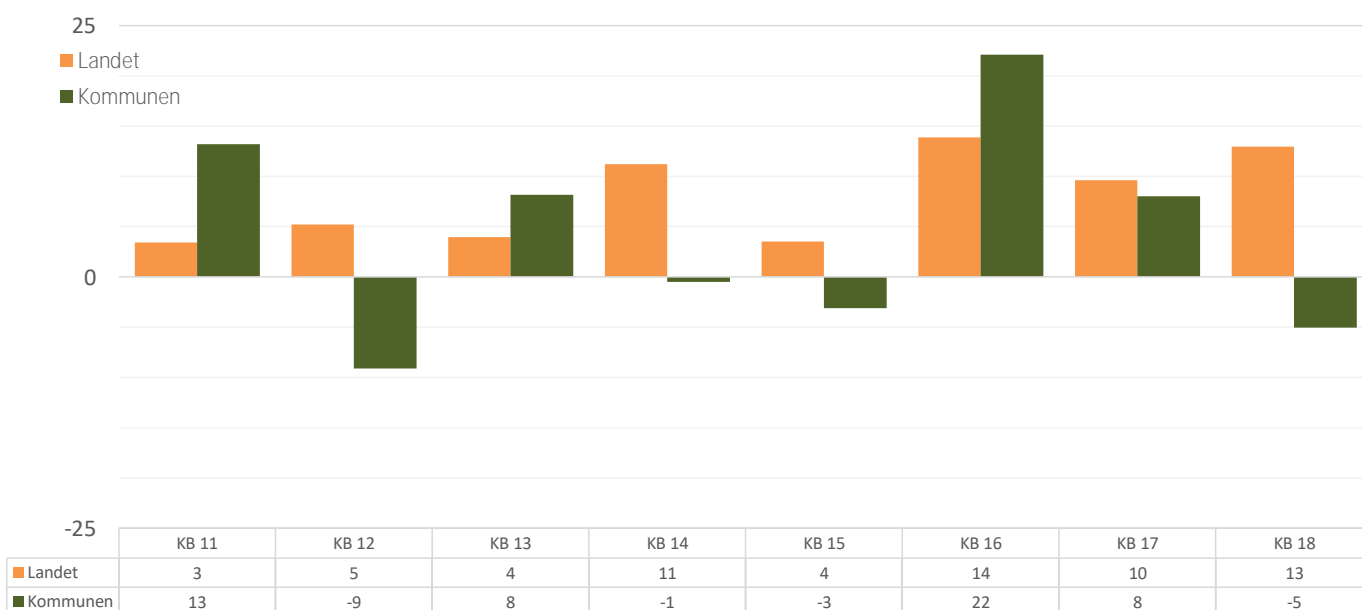

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året, justert for nøkkeltallets vekt i

barometeret. Indikatorer som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i «ingen endring». En typisk kommune har

de siste årene forbedret omtrent 50 prosent av nøkkeltallene, justert for indikatorenes vekt.

Kommunens forbedringskår målt mot Kommune-Norge

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

Andelen er vektet som vektingen i Kommunebarometeret, slik at beregningen legger mest vekt på sentrale nøkkeltall.

Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på bekostning av andre). Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene som er i bruk i Kommunebarometeret. Det indikerer også utviklingen i Kommune-

Norge samlet: Hvert år er det en klart større andel av nøkkeltallene som blir bedre, enn dårligere.

Grunnskole

196 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

55

20 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt		Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 %)	39,9	39,6	39,9	280	41,0	43,0	3,2	2,5	2,6
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)	39,9	38,7	41,9	140	41,4	44,5	2,7	1,7	4,0
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år (10 %)	73	75	63	356	73	87	4,2	4,3	2,2
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (5 %)	31,7	32,1	31,3	246	24,1	19,5	3,1	2,7	2,6
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	9,8	9,6	10,5	155	8,7	6,2	3,3	3,5	3,4
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (10 %)	4,4	5,3	4,8	92	4,9	2,9	4,3	3,7	4,4
SKOLEBIDRAG: Skoleresultater korrigert for sosiale faktorer på ungdomstrinnet, snitt siste to år (10 %)	3,5	3,4	3,4	116	3,5	3,7	4,3	3,5	3,5
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn (5 %)	67	61	66	266	70	100	3,3	2,7	2,6
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn (5 %)	48	83	88	64	68	100	2,6	4,7	5,0
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn (2,5 %)	98	100	99	116	95	100	5,6	6,0	5,7
UTDANNING: Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn (2,5 %)	100	100	100	1	96	100	6,0	6,0	6,0
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	90	92	91	134	91	95	4,9	5,3	4,6
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	88	84	85	171	86	90	5,2	4,1	4,5
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	4,2	4,6	5,1	124	5,2	2,8	5,6	4,8	4,4
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	9,2	8,9	8,7	126	9,2	5,0	4,9	4,6	4,5
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	10,7	9,5	9,3	116	10,2	6,3	4,5	4,7	4,7
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	20	21	26	139	16	68	2,4	2,5	2,9
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	43	49	44	102	29	82	3,6	3,9	3,7
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	0	0	3	185	8	51	1,0	1,0	1,3

Grunnskole

196 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

55

Karakterene på 10. trinn i Sel har vært en del under middels de siste fire årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt også det siste året, men ikke like raskt som før. At valgfag er med i beregningsgrunlaget, har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene.

Nasjonalt har andelen elever som har fullført videregående med bestått innen fem år, økt de siste årene. Snittet er nå på 73 prosent. Andelen elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående i løpet av fem år, er nå på 63 prosent. Frafallet har økt betydelig fra kullet som startet i 2011, til de som begynte året etter. Nedgangen er på 12 prosentpoeng. Er det en god forklaring på endringen?

31 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene ligger på laveste mestringsnivå (av tre). Det er omtrent som normalen for Kommune-Norge.

På 8. trinn ligger 10 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem). De beste kommunene ligger på 6 prosent.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Sel har 5 prosent ligget på laveste nivå de siste årene. Snittet er på 5 prosent.

Statistikk publisert i fjor indikerer at skolene i kommunen bidrar ganske normalt til elevenes resultater.

Andelen lærere som oppfyller de nye kompetansekravene i norsk, engelsk og

matematikk har økt nasjonalt. 70 prosent av lærerne som underviser i fagene på barneskolen har minst 30 studiepoeng i faget. På ungdomsskolen er andelen nå 68 prosent. En betydelig andel av lærerne i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matte i kommunen, oppfyller ikke de nye kompetansekravene, ifølge statistikken.

På ungdomsskolen oppfyller de aller fleste lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 91 prosent av elevene på 7. trinn at de trives godt. Snittet ligger på 91 prosent.

85 prosent av elevene på 10. trinn sier at de trives godt. I Norge er snittet 86 prosent.

Andelen elever som får spesialundervisning har nasjonalt økt marginalt i småskolen det siste året, til 5,2 prosent. Andelen er uendret på 5.-7. trinn (9,2 prosent) og tilnærmet lik på ungdomstrinnet (10,2 prosent). Andelen elever i småskolen i Sel som får spesialundervisning, 5,1 prosent, er lavere enn i veldig mange andre kommuner. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 8,7 prosent av elevene spesialundervisning. Det er ikke særlig høyt målt mot mange andre kommuner. De som ligger lavest er på 5 prosent eller lavere.

På ungdomsskolen får 9,3 prosent av elevene spesialundervisning.

På landsbasis har 16 prosent av elevene i småskolen leksehjelp.

I småskolen er andelen som får leksehjelp klart høyere enn landsgjennomsnittet.

På 5.-7. trinn nasjonalt gis leksehjelp til 29 prosent.

På dette trinnet i Sel er andelen som får leksehjelp noe høyere enn snittet i Skole-Norge.

8 prosent av elevene på ungdomsskolen i Skole-Norge får leksehjelp.

I kommunen er det ganske få elever som får leksehjelp på ungdomsskolen, ifølge statistikken. Det er ikke uvanlig.

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall				101 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
	Pluss				Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 %)	79	78	83	30	74	84	5,1	4,6	5,8
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov (10 %)	85	86	79	228	80	98	4,6	4,7	3,8
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (10 %)	40	45	59	94	37	86	3,6	3,7	4,4
KORTTIDSPASSER: Andel korttidsplasser av alle totalt antall plasser med heldøgns omsorg (5 %)	23	26	26	89	19	58	3,6	4,0	3,3
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem (5 %)	35	47	43	68	1	59	3,5	4,5	4,2
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem (5 %)	8	10	10	337	0	58	1,4	1,4	1,6
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	61	61	61	386	87	100	2,7	2,5	2,4
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet, målt mot andel over 80 år som ikke bor på institusjon (5 %)	4	8	5	197	10	28	1,9	2,5	2,0
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år (5 %)	11	10	10	54	4	13	4,8	4,8	4,8
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie (5 %)	3,5	4,0	3,9	227	4,8	10,5	1,9	2,2	2,1
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iverettes innen 15 dager (5 %)	97	98	99	117	95	100	4,6	4,9	5,8
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	573	162	78	295	105	0	1,0	3,9	4,9
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år (2,5 %)	46	48	51	178	40	71	3,7	4,0	4,2
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år (2,5 %)	3,8	5,1	1,5	228	5,3	13,3	2,3	2,9	1,3
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb over 80 år (2,5 %)	2,5	2,5	0,0	340	8,9	24,2	1,5	1,5	1,0
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon (2,5 %)	44	42	41	108	12	57	4,8	4,6	4,6
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i arbeid og studier (5 %)	70	67	77	237	77	96	2,2	1,8	3,2
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i organisasjonsarbeid, kultur eller fritidsaktiviteter (5 %)	51	44	42	351	60	85	2,9	2,2	2,3
FUNKSJONSHEMMETE: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere (5 %)	19	19	22	7	9	21	5,7	5,3	6,0

Pleie og omsorg

101 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

53

Nasjonalt har 74 prosent av ansatte i pleie og omsorg fagutdanning. Andelen økte jevnt fram til 2014, men har siden vært ganske stabil. Én av fire mangler altså fagutdanning i sektoren.

Relativt mange ansatte har fagutdanning i Sel hvilket bør indikere høyere kvalitet enn i mange andre kommuner. Andelen i kommunen er nå på 83 prosent, ifølge SSB. Andelen har økt med 5 prosentpoeng det siste året, det teller klart positivt i barometeret.

Av dem som bor på sykehjem, har 80 prosent omfattende pleiebehov landet sett under ett. Andelen øker klart over tid. Det indikerer at innsatsen fortsatt dreies over mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Sel er det 79 prosent som er i denne kategorien.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens. Antallet plasser for demente på sykehjem nasjonalt ligger på omtrent halvparten av dette nivået. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt flere plasser avsatt til demente enn i normalkommunen. I Sel tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 59 prosent av antallet over 80 som faktisk bor på sykehjem. Få kommuner har økt denne dekningsgraden så mye det siste året, som det Sel kan vise til. Dekningsgraden har økt med 14 prosentpoeng.

I gjennomsnitt er knapt 20 prosent av sykehjemsplassene i Norge nå korttidsplasser. Andelen har økt litt de siste årene. Andelen plasser som er korttidsplasser er midt på treet målt mot resten av landet. De beste kommunene ligger på 58 prosent.

For første gang på 10 år økte ikke legedekningen på sykehjem nasjonalt i fjor. I snitt er det 33 minutter med lege per beboer per uke. Omfanget av tjenesten var omtrent uendret i Sel i fjor.

På sykehjem ble det nasjonalt mindre tid med fysioterapeut per beboer i fjor. Det er første gang siden 2009 at tilbudet faller. Snittet per beboer på sykehjem er nå på 25 minutter i uka.

Målt per beboer er det ikke mye tid i Sel med fysioterapeut på sykehjem. Kommunen ligger på 10 minutter i uka, mens de beste er oppe på 58 minutter.

Landet sett under ett er 87 prosent av plassene på sykehjem nå det som kan regnes som moderne enerom. Bruk av andres plasser kan være en feilkilde i statistikken i enkelte kommuner.

En god del av rommene på sykehjem i Sel er ikke regnet som moderne enerom.

Andelen vedtak om hjemmetjeneste som er håndtert innen 15 dager har for landet gått ned til drøyt 95 prosent.

Alle vedtak om hjemmetjeneste blir satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

For landet totalt er det registrert trygghetsalarmer som tilsvarer 40 prosent av de over 80 år som bor hjemme.

Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen litt over middels.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene. Andelen ligger nå på 8,9 årsverk per 1.000 innbyggere over 80 år.

I Sel er det 0 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1.000 gamle innbyggere.

Andelen funksjonshemmete som helt har fått innfridd behovet om bistand til å delta i jobb eller studier er nasjonalt på 76 prosent.

Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det 77 prosent av de med funksjonshemninger, som får helt har fått innfridd behovet for bistand til å delta i arbeid og studier. De beste ligger på 96 prosent.

Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmete også utenom arbeid og studier. I Sel er det 42 prosent som helt har fått oppfylt sitt behov. De beste ligger på 85 prosent.

Barnevern

244 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

65

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
OMFANG: Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet (15 %)	6,5	8,0	7,9	355	4,3	3,2	3,3	2,4	2,9
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (15 %)	83	82	89	204	87	100	4,6	4,4	5,0
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (10 %)	72	75	76	235	81	94	3,6	3,7	3,8
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem (10 %)	43	38	36	80	34	22	3,2	3,8	3,4
INSTITUSJON: Andel barn i institusjon og fosterhjem, snitt siste fire år (10 %)	35	36	36	90	32	23	3,6	3,7	3,7
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (10 %)	3,8	4,6	4,5	254	4,8	8,8	2,1	2,3	2,2
ÅRSVERK: Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk, f244 (5 %)	26	24	28	381	20	11	2,9	3,0	2,1
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (5 %)	100	93	93	222	94	100	6,0	4,7	4,8
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år (5 %)	84	86	94	150	92	100	3,4	3,4	4,7
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)	95	88	92	123	85	100	5,6	4,8	5,2
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)	87	87	93	62	83	99	5,0	4,9	5,3
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år (2,5 %)	13 137	18 848	13 355	99	9 064	20 319	4,1	5,3	3,6
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (2,5 %)	0	1	1	91	0	3	1,0	3,5	2,7

Et nytt nøkkeltall er andelen barn i barnevernet, justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelene i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav, men man kan også argumentere for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel – i utgangspunktet må det være positivt at barn ikke er omfattet av tiltak. I snitt er 4,3 prosent av barna omfattet av tiltak. Når vi korrigerer andelen av barn som er i barnevernet for behovet, er andelen i Sel på 7,9 prosent.

Andelen saker som tar mer enn tre måneder å behandle, gikk litt ned også i fjor. I snitt overholder kommunene nå den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 87 prosent av sakene. Andelen fristbrudd har nasjonalt aldri vært lavere. I Sel ble 89 prosent av sakene behandlet innen den vanlige tremånedersfristen.

Sett de fire siste årene under ett, er

statistikken middels.

Av barn som er i barnevernet, er 34 prosent plassert i institusjon eller fosterhjem. Andelen har nasjonalt vært stabil de siste årene. Av barn med tiltak er 36 prosent i fosterhjem eller institusjon. I barometeret regnes høy andel tiltak i hjemmet som positivt.

Målt mot antall mindreårige har bemanningen i barnevernet økt med 80 prosent i Kommune-Norge over de siste ti årene, og har aldri vært høyere. Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Sel er noe lavere enn i normalkommunen. I fjor var bemanningen om lag uendret.

Antall barn per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Sel er det 28 mot et landssnitt på 20 barn per årsverk.

I landet samlet har 94 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. Andelen har aldri vært høyere.

Noen få av barna i kommunen som er omplassert, mangler en omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene er statistikken i Sel ganske god.

Andelen barn med tiltak og utarbeidet plan er høy.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende helsetiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere. Korrigert for lønns- og prisvekst økte utgiftene med nær 4 prosent i fjor, til drøyt 9.000 kroner per barn under 5 år.

I Sel er det regnskapsført lave netto utgifter til forebygging.

I bare ett av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Er det hyppig nok? Hvordan har den siste undersøkelsen ført til endring og forbedringer?

Barnehage

114 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

15

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i kommunale barnehager (15 %)	6,0	5,7	5,9	212	6,0	4,6	2,8	3,5	2,8
BEMANNING: Antall barn korrigert for alder per årsverk i private barnehager (5 %)	5,5	6,0	6,3	176	6,2	5,0	4,1	3,1	2,2
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	100	100	100	1	95	100	6,0	6,0	6,0
FAGUTDANNING: Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning, andre barnehager (5 %)	100	100	100	1	95	100	6,0	6,0	6,0
FAGUTDANNING: Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning, kommunale barnehager (15 %)	39	42	40	111	36	48	4,5	5,0	4,5
FAGUTDANNING: Andel ansatte i andre barnehager med relevant utdanning (5 %)	24	36	35	137	37	46	1,3	4,3	4,1
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (7,5 %)	9,0	6,5	8,2	223	11,7	16,7	3,2	2,6	2,9
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (7,5 %)	90	86	82	223	81	100	4,9	4,5	3,7
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	98	94	89	120	79	100	5,0	4,6	4,1
ÅPNINGSTID: Andel barnehager som har åpent minst 9 timer hver dag (5 %)	100	100	89	358	93	100	6,0	6,0	4,6
STØRRELSE: Barn per barnehage (5 %)	27	26	26	72	48	18	5,1	5,2	5,2
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)	5,3	5,7	5,8	301	5,9	11,9	1,3	1,6	1,6
STØRRELSE: Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager (2,5 %)	7,2	6,8	6,7	42	5,3	9,2	4,0	3,5	3,4
DEKNINGSGRAD: Andel barn 1-5 år med barnehageplass (2,5 %)	91	87	88	273	91	100	4,0	3,0	3,1

Sel er blant de 100 beste på årets tabell. Bemanningen uttrykkes nå i barn per årsverk, i stedet for det noe vanskelig tilgjengelige «oppholdstimer per årsverk». Bemanningen var uendret i fjor i snitt, med 6 barn per voksen i kommunale barnehager og 6,2 barn per voksen i private barnehager. Legg merke til at SSBs statistikk avviker noe fra den som er tilgjengelig på barnehagefakta.no. Bemanningen i barnehagene i Sel er klart lavere enn i de beste kommunene. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var bemanningen omtrent uendret i Sel i fjor.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi fra nå også med noen data for private barnehager. Blant styrere, pedagogiske ledere og andre ansatte er det på nasjonalt nivå svært liten forskjell på utdanningsnivået mellom kommunale og andre barnehager. 95 prosent av styrere og ledere har godkjent utdanning, mens 36 prosent av ansatte totalt har pedagogisk utdanning.

Alle styrere og ledere i de kommunale barnehagene i Sel har godkjent utdanning, i likhet med i mange andre kommuner.

40 prosent av ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 36 prosent.

Andelen menn ansatt i barnehager økte igjen på landsbasis i fjor, til 12 prosent. Andelen har nå økt ti år i strekk. Andelen menn som jobber i barnehagene i Sel er litt dårligere enn landsgjennomsnittet. De beste ligger på 17 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. Snittet er nå 81 prosent. Det er den høyeste andelen som er målt. I Sel går 82 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Det er midt på treet målt mot resten av landet. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

Over tid er statistikken ganske god målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge.

Nasjonalt har 93 prosent av barnehagene åpent minst 9 timer hver dag. NB: SSB vil heretter kun publisere hvor mange barnehager som er åpent 10 timer eller mer. 89 prosent av barnehagene i kommunen er registrert med lang åpningstid.

Et nytt nøkkeltall i barometeret er hvor store barnehagene er totalt. Utgangspunktet er at det er positivt for barna at barnehagene er små. Utviklingen går i retning av større og dermed antakelig også mer kostnadseffektive barnehager. Det er imidlertid ikke ensbetydende med at tilbudet blir bedre. «Foreldre som har barn i små barnehager, er mer tilfredse med tilbudet enn foreldre som har barn i mellomstore og store barnehager», heter det i en rapport fra Fafo. I snitt har en barnehage nå 48 barn. Barnehagene i kommunen har ifølge statistikken i snitt 26 barn.

Nasjonalt har 91 prosent av barna plass i

Helse	Kommunens nøkkeltall			Plass	396 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre 55		
	7,5 % vekt i barometeret				Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	11,0	11,8	11,6	248	11,0	23,2	2,1	2,3	2,1
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som har ledige plasser (5 %)	60	60	40	241	36	100	4,0	4,0	3,0
FASTLEGE: Andel av fastlegelistene som mangler lege (5 %)	0	0	0	1	1	0	6,0	6,0	6,0
FASTLEGE: Andel ledige listeplasser (5 %)	2	3	4	232	4	36	1,4	1,4	1,7
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	84	43	53	322	78	180	2,6	1,2	1,4
PSYKISK HELSEARBEID: Antall med videreutdanning innen psykisk helsearbeid, per 10.000 innbyggere (5 %)	8,9	8,9	12,4	128	8,6	20,4	3,0	2,9	3,9
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte (5 %)	328	302	471	19	72	671	4,7	3,7	4,4
INNLEGGELSER: Antall innleggelses på sykehus per 1.000 innbyggere (5 %)	252	242	181	278	151	128	3,2	3,4	3,1
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)	100	82	62	384	87	100	6,0	3,6	2,2
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)	100	77	39	414	89	100	6,0	3,4	1,0
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet (10 %)	93	93	95	134	95	98	4,8	4,7	5,3
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger (10 %)	96	96	96	117	95	98	5,0	5,2	5,2
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere (5 %)	656	657	664	190	671	586	2,9	3,0	2,8
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (5 %)	180	170	184	193	195	599	2,6	2,5	2,5

Legedekningen fortsetter å øke, slik den har gjort de siste ti årene. Snittet er 11 leger per 10.000 innbyggere. Normalt har småkommunene langt høyere legedekning enn storbyene. Legedekningen i Sel er på 11,6 leger per 10.000 innbyggere.

I barometeret har vi tatt med flere nøkkeltall knyttet til fastleger, for å rette mer oppmerksomhet om tilgangen på disse. Andelen av fastlegelistene som faktisk er åpne, er nå på 36 prosent nasjonalt. Det er ikke mange fastleger som mangler totalt, men vi kjenner ikke til hvor mange av disse som for eksempel er vikarer. I Sel er det ledig plass på 40 prosent av fastlegelistene.

Det blir flere helsesøstre og jordmødre i Kommune-Norge. Hvis det er feil stillingskode i

A-meldingen, blir årsverkene ikke registrert riktig. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er lav målt mot de beste, som ligger på minst 180 årsverk per 10.000 småbarn.

Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er middels, målt mot antall innbyggere.

Sel har 471 jordmødre per 10.000 fødte barn. De beste i Kommune-Norge ligger på 471 årsverk.

Statistikken for innleggelses er basert på nytt datagrunnlag, og ikke direkte sammenliknbar med tidligere år.

Det er et betydelig fall i andelen barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoleår. Snittet i Norge har falt fra 95 til 87 prosent på bare ett år.

89 prosent av nyfødte hadde hjemmebesøk innen 14 dager i Norge i fjor. Statistikken nasjonalt har blitt stadig bedre de ti siste årene. 39 prosent av nyfødte i kommunen hadde hjemmebesøk innen to uker i fjor.

Nesten alle 9-åringene i kommunen er vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Det er bra.

Sosialtjeneste

345 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

45

7,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt		Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)	4,2	3,2	4,0	209	4,4	2,2	2,7	4,4	3,3
SOSIALHJELP: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	4,2	4,1	4,2	180	5,3	2,5	3,4	3,7	3,7
SOSIALHJELP: Andel mottakere 25-66 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	12,7	12,1	9,9	295	5,9	3,9	2,9	3,0	3,1
SOSIALHJELP: Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korrigert for behovet (10 %)	8,9	9,0	7,8	400	3,7	2,4	1,3	1,4	1,0
SOSIALHJELP: Andel som går over 6 måneder på stønad (5 %)	28	24	29	167	38	15	3,5	4,3	3,8
SOSIALHJELP: Andel av mottakere med stønad i over 10 måneder (5 %)	11	10	8	60	20	5	4,5	5,1	5,4
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	19	18	16	317	10	6	4,4	4,9	4,3
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)	19	19	7	183	16	36	3,1	3,1	2,0
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (10 %)	43	14	32	253	57	246	1,6	1,2	1,6
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	70	63	63	296	70	100	3,7	3,2	3,0
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)		9	5	135	9	74		1,4	1,2

Stønadslengden for unge mottakere gikk marginalt opp nasjonalt i fjor, og er på 4,4 måneder. Vi må tilbake til 2010 for å finne lengre stønadstid.

Stønadstiden for unge mottakere i Sel er midt på treet. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden ble lenger for de unge i fjor.

Blant mottakere over 25 år er stønadstiden nasjonalt den lengste som er registrert de siste ti årene – 5,3 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden omtrent som i normalkommunen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

Når vi korrigerer for behovet, går 9,9 prosent av de over 25 år på sosialhjelp. Snittet er 5,9 prosent.

Blant de under 25 år, er andelen på sosialhjelp korrigert for behovet på 7,8 prosent, mens snittet i Kommune-Norge ligger på 3,7 prosent.

38 prosent av de som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder. Andelen er nasjonalt på sitt høyeste nivå de siste 10 årene. Om lag halvparten av disse får stønad i mer enn 10 måneder, en andel som også gikk opp i fjor. 29 prosent av dem som går på sosialstønad i Sel mottar den i minst 6 måneder. De beste ligger på 15 måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 8 prosent av de som mottar støtte. Andelen er lav, kommunen er på 60. plass på denne tabellen.

Nasjonalt har 10 prosent av de med sosialhjelp, dette som hovedinntekt. Andelen har falt betydelig det siste året, og er nå på det laveste nivået i nyere tid. Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er litt under normalen. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt.

70 prosent av søknadene om kommunal bolig ble i snitt innfridd i fjor. Andelen har vært

ganske stabil de siste ti årene. I Sel ble 62 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Individuell plan er fortsatt relativt lite brukt i sosialtjenesten. Målt mot hvor mange som går lenge på sosialhjelp, er det nasjonalt bare 9 prosent som har et slikt tiltak. Et mulig verktøy i sosialtjenesten er at brukerne har en individuell plan. I Sel er dette lite brukt.

Kultur

145 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

50

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (7,5 %)	4,4	5,1	4,9	123	4,6	8,9	3,1	3,5	3,4
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	26	27	25	29	14	26	5,9	6,0	5,7
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (5 %)	7,1	5,6	5,2	55	3,0	7,1	4,7	4,5	4,4
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (15 %)	100	65	172	365	1 294	3 444	1,1	1,1	1,2
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger (15 %)	928	1 028	938	103	775	1 621	4,0	4,4	3,7
KINO: Kinobesøk per innbygger (2,5 %)	1,8	2,0	1,5	108	2,2	4,0	3,2	3,1	2,8
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking), per 1.000 innbyggere (15 %)	3,7	4,4	3,9	211	9,2	12,5	1,9	2,4	2,1
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	22	20	21	205	15	52	2,6	2,4	2,5
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	8	6	9	382	13	24	1,0	1,0	1,5
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innb. under 20 år (10 %)	0,9	0,9	1,0	253	1,9	10,1	1,4	1,5	1,5
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige (10 %)	5,8	8,5	15,1	35	6,8	18,7	2,4	3,2	5,0

I Kommune-Norge samlet var besøket på biblioteket uendret i fjor. Snittet er på 4,6 besøk per innbygger. Besøket i biblioteket i Sel er på et normalt nivå, målt per innbygger.

14 prosent av den voksne befolkningen i Norge er aktive lånere på biblioteket, ifølge Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking. I Sel er 25 prosent av de voksne registrert som aktive lånere.

Bibliotekene låner ut stadig mindre, nasjonalt har omfanget aldri vært mindre per innbygger (3 utlån).

Justert for lønns- og prisvekst brukte en kommune i snitt 775 kroner per innbygger av egne penger på idrett og idrettsanlegg i fjor. Det er rekord. Netto utgifter til idrett og anlegg er på 938 kroner per innbygger.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Sel er sysselsettingen litt under normalen målt mot folketallet.

15 prosent av de mellom 6 og 15 år går nå på kultur- og musikk-skole nasjonalt. Andelen ble

litt lavere det siste året. I kommunene hvor tilbudet er mest populært, er det sju ganger så mange som går på kulturskolen, som i de kommunene med færrest elever. Ifølge statistikken er det 21 prosent av barna som går på musikk- og kulturskole. De beste kommunene ligger på 52 prosent.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Sel får elevene relativt få timer undervisning målt mot resten av Kultur-Norge.

Økonomi

200 . plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

25

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	4,2	3,4	1,2	321	3,5	6,7	3,8	3,5	2,3
DRIFTSMARGIN: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	1,3	2,5	2,4	181	2,7	5,7	3,0	3,4	3,1
DRIFTSMARGIN: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	2,4	2,4	0,6	303	3,2	7,1	3,9	3,4	2,7
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	10,4	12,7	13,3	130	11,4	26,2	3,5	3,6	3,5
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år (5 %)	3,0	2,3	0,6	274	1,4	5,2	4,7	3,6	3,2
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	18	18	25	141	36	-12	4,1	4,4	4,1
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år (5 %)	-10,3	-0,7	7,7	353	-1,4	-16,5	5,2	4,6	2,4
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	-0,1	-0,1	0,5	188	0,6	-1,6	3,6	3,9	3,1
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	6,1	6,1	8,8	107	14,7	5,2	5,6	5,5	5,2
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	57	63	65	196	59	30	3,2	2,7	2,7
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	4,7	4,6	4,4	214	5,6	0,3	3,8	3,8	3,7

Sel er blant de 100 beste på årets tabell. Godt driftsresultat nasjonalt betyr også at lista lagt høyt for å få gode karakterer. Derfor er det viktig å være oppmerksom på kommunens egen utvikling, og ikke bare se på tabellplasseringen.

Korrigert netto driftsresultat var 1,2 prosent i fjor. Teknisk beregningsutvalg anbefaler en pluss på 1,75 %. Resultatet var en del dårligere i fjor enn ett år tidligere. Hva er årsaken til det?

Målt over de siste fire årene har driftsmarginen vært solid.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på 11,4 prosent av brutto driftsinntekter, det høyeste som er målt noen gang.

Sel har en ganske stor sum penger på 'bok' i form av disposisjonsfond (13,3 prosent). Har kommunestyret et vedtatt mål for hvor stort disposisjonsfondet bør være?

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. I snitt er renteesponert gjeld på 36 prosent av brutto driftsinntekter, omtrent det

samme som for ett år siden.

Netto renteesponert gjeld er ganske lav i kommunen, målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden i Sel økt betydelig. Skal den vokse videre i samme takt framover?

Kommune-Norge samlet bruker 0,6 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Sel bruker 0,5 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag.

Investeringsnivået har vært lavt i Sel de fire siste årene.

KBN Finans

Et kraftig verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

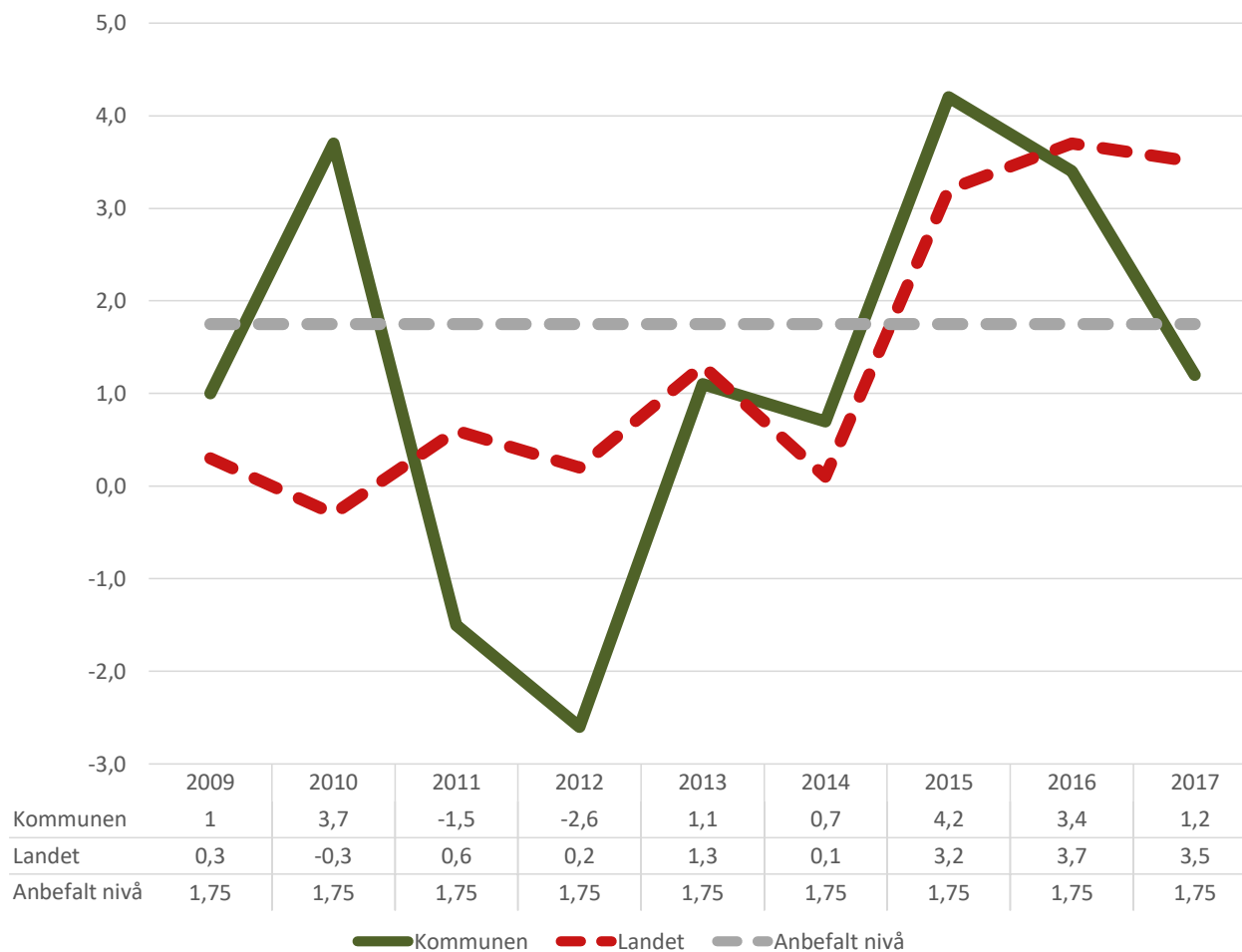

KBN Finans gir kommunen:

- god oversikt over kommunens finansielle stilling
- faste standard rapporteringsmuligheter
– men også mulighet for skreddersøm!
- mulighet til å simulere ulike markeds- og rentescenarier,
og hvordan dette påvirker bruk av av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer
- mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki
- lett tilgang til dokumentasjon tilhørende gjeldsporteføljen

Ta KBN Finans i bruk idag på www.kommunalbanken.no

Korrigert netto driftsresultat (regnskapsår)

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs

generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

I realiteten har netto driftsresultat vært høyere enn den virkelige driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også

havnet i driftsregnskapet.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			Plass	117 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018		Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)	13 772	13 349	13 683	170	13 447	12 066	4,3	4,7	4,5
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)	15 570	15 999	16 580	135	17 024	13 965	4,7	4,6	4,3
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)	8 096	7 945	8 019	91	8 435	7 459	4,8	5,1	5,1
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 166	2 452	2 551	281	2 221	1 116	3,9	3,7	4,0
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	3 846	4 076	3 989	382	2 790	956	2,1	2,7	2,2
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 578	2 809	2 277	51	2 624	1 931	4,3	4,2	5,6
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 838	3 614	4 281	208	3 785	2 828	6,0	4,9	4,1

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2018. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2017-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Sel ligger litt lavere enn normalnivået. Kostnadene var omtrent uendret i kommunen i fjor, justert for lønns- og prisveksten.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger over 50 prosent over de rimeligst drevne kommunene i kostnad - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene litt under det som er normalnivået.

Netto utgifter til barnehage har nasjonalt vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Barnehagekostnadene i kommunen er ganske lave målt mot resten av landet.

Kostnadene i Barnevern-Norge økte med hele 11 prosent per innbygger i fjor, etter at vi altså har korrigert for lønns- og prisvekst. Det er den kraftigste økningen i nyere tid. Utgiftene øker mye både i de rimeligste og de dyrest drevne kommunene. Kostnadene i barnevernet i Sel er middels.

Innen administrasjon ligger utgiftene lavere enn i normalkommunen. Gjennomsnittet for hele Kommune-Norge er på 3785 kroner per innbygger.

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen under viser hva som er kommunens korrigerte kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, medianen i eget fylke og egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa.

Husk at vi har justert kommunens netto utgifter for utgiftsbehovet, slik det framkommer i

kostnadsnøklerne i inntektssystemet.

Forskjeller knyttet til ulik befolkning og geografi er altså tatt hensyn til. Tallene bør derfor i stor grad være sammenliknbare mellom ulike kommuner, men selvsagt spesielt mellom kommuner som likner på hverandre.

NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB.

Netto utgifter er korrigert for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2018, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	13 683	13 342	13 607	13 304	13 023	13 129	12 773
Pleie og omsorg	16 580	17 024	16 053	16 710	15 986	14 880	15 459
Barnehage	8 019	8 360	8 022	8 230	8 033	7 374	7 551
Barnevern	2 551	2 189	2 188	2 092	1 768	1 388	1 585
Sosialtjeneste	3 989	2 522	2 220	2 463	1 872	1 524	1 633
Kommunehelse	2 277	2 603	2 683	2 581	2 318	2 357	2 079
Administrasjon	4 281	3 789	3 808	3 915	3 648	3 608	2 883

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Median fylke	Median gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	3	1	3	5	4	7
Pleie og omsorg	-3	3	-1	4	11	7
Barnehage	-4	0	-3	0	9	6
Barnevern	17	17	22	44	84	61
Sosialtjeneste	58	80	62	113	162	144
Kommunehelse	-13	-15	-12	-2	-3	10
Administrasjon	13	12	9	17	19	49

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

278 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

63

2,5 % vekt i barometeret

Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018

	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (15 %)	143	158	145	332	113	70	2,6	2,2	2,5
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg) (15 %)	7,4	7,4	7,4	273	4,8	3,7	3,7	3,8	3,7
RESSURSER: Sjøppl per innbygger (kilo), korrigert for antall fritidsboliger (15 %)	486	505	426	219	435	236	2,7	2,5	3,2
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3) (15 %)	53	101	80	224	65	43	5,7	3,4	4,3
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (10 %)	149	202	193	145	213	530	2,4	2,8	2,8
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar (10 %)	0,5	0,5	0,1	43	1,1	0,0	5,6	5,7	6,0
BEREDSKAP: ROS-analyser siste år innen skred og ras, flom og overvann (5 %)	2				2	3	3,5		
SAMFERDSEL: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	585	595	610	366	598	442	1,7	1,8	1,8
SAMFERDSEL: Netto driftsutgifter til kommunale veier, per kilometer vei (5 %)	103	162	138	103	135	244	2,8	4,3	3,3
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	44	31	35	353	108	233	1,5	1,1	1,3

Sektoren er en samlepott av ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om ulik forvaltning av ressurser og miljø. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt. Korrigert for lønns- og prisvekst var energikostnadene stabile i fjor, ifølge regnskapstallene. Kostnadene er vesentlig lavere enn for fem-seks år siden. Snittet er nå på 113 kroner per kvadratmeter.

Energikostnadene for bygg i Sel er på 145 kroner per kvadratmeter, ifølge SSB.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,8 kvadratmeter per innbygger. Arealet er omtrent uendret. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små.

Kommunen er midt på treet hva gjelder arealeffektivitet, altså kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene.

Et viktig ressurs spørsmål er hvor mye søppel som produseres. I år har vi korrigert søppelmengden for antallet fritidsboliger som er registrert i kommunen, basert på nasjonale tall for bruk av fritidsbolig og antall personer

per husstand. Dermed vil store hyttekommuner komme noe bedre ut i statistikken enn tidligere. Søppel per innbygger økte med 3 prosent i fjor, totalt sett.

Det produseres søppel i Sel på linje med det som er vanlig ellers i landet. Vi har korrigert for antall fritidseiendommer i kommunen.

Vannforbruket er nasjonalt på vei ned per innbygger, og falt også i fjor – til 65 kubikkmeter per innbygger. Kommunenes utgifter til rekreasjon i tettsted har økt med godt over 10 prosent det siste året, selv etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. Det er første gang i nyere tid vi ser en slik vekst i pengebruken på dette feltet. Andelen av dyrket og dyrka jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Sel er svært lite jordbruksareal omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

Det er få nøkkeltall knyttet til samferdsel. Kommunen bruker tilsynelatende et middels beløp for å vedlikeholde kommunale veier, målt som netto driftsutgifter per kilometer.

Kostnadene til vedlikehold av kommunale bygg kan ses på som en indikator for om formuen blir bevart eller ei. Utgiftene økte med knapt 5 prosent i fjor, etter at vi har justert for lønns- og prisvekst. I snitt er

utgiftene til vedlikehold i Kommune-Norge på 108 kroner per kvadratmeter.

Kommunen bruker ganske lite penger på vedlikehold. Høy pengebruk er positivt; det skal i utgangspunktet forlenge byggets levetid.

Saksbehandling

46 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

11

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018				KB 2016	KB 2017	KB 2018
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 %)	1	2	2	161	7	0	5,9	5,7	5,7
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (15 %)	15	13	13	122	17	5	4,1	4,4	4,4
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (15 %)	27	26	26	107	38	9	4,5	4,8	4,8
EIERSEKSJONERING: Saksbehandlingstid (5 %)	15	70	15	109		3	4,5	1,0	5,0
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)			41	36	88	24			5,6
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (5 %)	27	53	16	44		14	5,0	3,6	5,9
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn (15 %)	9	11	10	76	7	29	2,6	2,7	2,8
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig (15 %)	9 983	16 049	16 096	300	12 645	4 134	4,5	3,3	3,5

NB: De tre første nøkkeltallene er ikke oppdatert for 2017. Sektoren vil bli omarbeidet til Kommunebarometeret 2019.

Sektoren handler fortsatt i all hovedsak om byggesak og teknisk sektor, ettersom det nesten ikke finnes data om saksbehandling i Kommune-Norge generelt. En utfordring er at det mangler data for mange kommuner på enkelte nøkkeltall, noe som gjør plasseringer og vurderinger mer usikre enn ellers. De nyeste dataene som er brukt i Kommunebarometeret viser at kommunen brøt fristene i 2 prosent av sakene. Legg altså merke til at dette er 2016-tall.

Antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene, og mange som ikke rapporterer. Det var bare 7 prosent tilsyn i fjor, det laveste som er målt i de fire årene statistikken har eksistert. Kommunen fører i liten grad tilsyn med byggesakene. Det er bare ført tilsyn i 10 prosent av byggesakene, ifølge statistikken. Mange er på samme nivå.

Nasjonalt varierer gebyret for å saksbehandle

en enebolig voldsomt. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene ligger på en kostnad på nesten 30.000 kroner eller mer. Forbrukerrådet har sommeren 2018 advart SSB mot å slutte å samle inn dette nøkkeltallet. «Gjennomgangen Forbrukerrådet fikk gjort i 2017 viser at gebyrforskjellene er enorme og at forskjellene mellom kommunene blir større. I tillegg øker flere av gebyrene radikalt uten åpenbar grunn», påpeker rådet i et brev til byrået. Saksbehandlingsgebyret for enebolig er litt over det som normalt har vært gjennomsnittet i Kommune-Norge. I Sel er det på 16096 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

Vann, avløp og renovasjon

377 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

32

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Snitt	Topp	Kommunens karakter		
	KB 2016	KB 2017	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2018	KB 2016	KB 2017	KB 2018
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (10 %)	10 360	10 455	10 351	185	10 443	7 031	4,0	4,0	3,9
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli (7,5 %)	100	100	89	387	98	100	6,0	6,0	1,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet IE (7,5 %)	100	100	24	393	99	100	6,0	6,0	1,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet farge (2,5 %)	100	100	100	1	99	100	6,0	6,0	6,0
VANNKVALITET: Andel innbyggere tilknyttet vannverk med god kvalitet pH (2,5 %)	100	100	89	342	96	100	6,0	6,0	5,2
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger (5 %)	0,0	0,0	0,0	162	0,7	0,0	6,0	6,0	6,0
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer (5 %)	63	32	55	378	30	5	1,0	3,0	1,0
ALDER: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (%) (2,5 %)	0,3	0,3	0,2	257	0,7	2,2	1,7	1,7	1,5
ALDER: Alder på vannledningsnettet (år) (2,5 %)	34		19	27	33	15	1,0		5,0
ALDER: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (%) (2,5 %)	0,4	0,6	0,4	142	0,6	1,8	2,1	2,5	2,2
ALDER: Alder på spillvannnettet (år) (2,5 %)			11	11	30	12			6,0
RENSEKRAV: Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav (20 %)	7	58	58	113	46	98	1,3	4,0	4,0
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett (5 %)	4	12	19	269	5	0	5,1	4,1	2,8
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere (5 %)	0	0	2	377	1	0	6,0	6,0	3,6
RENOVASJON: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biologisk behandling (20 %)	23	30	27	321	39	52	1,5	2,7	1,8

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2017-kroner. Gebyrene har nå sunket i seks år på rad, og er i snitt på 10443 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Sel er midt på treet. Lave gebyrer er positivt i barometeret – men det skal helst ikke bety at vedlikeholdet på anleggene lider.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt

forsvinner fortsatt 30 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen på nær 50 prosent. Kommunen er blant de i landet med størst registrerte lekkasje. Er det god forvaltning av ressursene?

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært liten.

I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi i år også med gjennomsnittlig alder for ledningsnettet. Kommuner som i for stor grad ikke har registrert alder på ledningsnettet, er imidlertid holdt utenfor statistikken. Vannledningsnettet i Kommune-Norge er i snitt 33 år gammelt. Verken vannledningsnettet eller spillvannnettet skiftes ut raskt nok på

nasjonalt nivå. Snittalderen for spillvannnettet er nå 0,61 år. Utskifting av spillvannnettet i Sel har vært ganske lavt prioritert de tre siste årene, ifølge statistikken.

Nasjonalt leveres 39 prosent av husholdningsavfallet til gjenvinning og biologisk behandling. Det er omtrent som før. De beste kommunene her ligger på godt over 50 prosent, de dårligste på ned mot og under 20 prosent.

En ganske liten andel av avfallet i kommunen går til materialgjenvinning og biologisk behandling. Må det være slik, eller kan statistikken bedres?

De ti beste i fylket

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Dovre	26	15	147	272	24	20	4	377	267
Østre Toten	28	182	22	234	251	238	24	215	231
Øystre Slidre	34	53	45	256	102	200	131	131	333
Lillehammer	51	17	380	39	156	142	305	286	68
Jevnaker	56	316	114	81	292	126	94	159	43
Øyer	70	3	37	165	313	342	309	343	332
Gjøvik	85	149	77	336	84	315	371	147	50
Ringebu	86	214	79	22	113	111	46	206	224
Søndre Land	87	256	143	313	400	115	2	118	152
Lunner	88	120	250	205	206	165	240	212	83

De ti beste i kommunegruppa

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Eid	16	8	148	9	198	83	146	407	213
Oppdal	17	35	227	26	48	25	196	96	135
Gloppen	21	27	71	33	136	58	210	411	235
Volda	40	173	231	191	16	146	127	148	244
Lillesand	66	122	120	153	138	149	32	315	311
Øyer	70	3	37	165	313	342	309	343	332
Lyngdal	71	221	1	255	376	288	231	241	265
Ulstein	73	83	97	317	100	228	228	386	228
Vågsøy	82	22	272	74	253	56	136	413	255
Sveio	102	277	230	141	337	90	285	32	52

De Sel likner mest på

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Dovre	26	15	147	272	24	20	4	377	267
Kviteseid	79	121	202	197	166	61	79	150	132
Ringebu	86	214	79	22	113	111	46	206	224
Søndre Land	87	256	143	313	400	115	2	118	152
Hitra	93	368	3	63	160	195	50	329	97
Gausdal	147	143	205	44	304	43	263	359	306
Nord-Aurdal	156	123	58	253	393	279	280	59	261
Åfjord	207	229	31	338	209	293	57	272	171
Tingvoll	214	301	226	184	263	242	42	260	123
Åmot	215	157	32	285	109	276	148	424	64
Surnadal	278	276	280	337	51	296	9	266	315
Kvæfjord	282	319	13	200	403	413	151	107	140
Meldal	302	390	290	84	146	89	76	183	250
Nordre Land	315	371	123	374	324	346	56	104	180
Nord-Odal	319	306	372	73	142	64	328	361	242
Rissa	322	152	403	142	288	301	267	421	156
Balsfjord	388	392	341	239	267	109	12	301	291
Ballangen	390	354	254		368	211	277	175	256
Andøy	399	401	377	173	328	369	258	240	205
Giske	124	128	15	371	409	222	44	405	88

Sel målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	G.SKOLE	P.O.	BARNEV.	BARNEH.	HELSE	SOSIAL	ØKONOMI	ENH.KOST
Dovre	26	15	147	272	24	20	4	377	267
Nord-Fron	184	124	136	206	70	338	255	155	320
Folldal	189	50	169		383	53	317	287	251
Sel	200	196	101	244	114	396	345	200	117
Sør-Fron	255	258	158	110	221	189	72	194	355
Vågå	343	361	357	233	18	216	186	243	294

Endringer i Kommunebarometeret fra tidligere år

Det er ti flere nøkkeltall i årets barometer, målt mot fjorårets versjon. Den viktigste endringen er at vi innen barnevern og sosialtjeneste nå også måler omfanget av tilbudet korrigert for beregnet behov. Vi kan dermed identifisere hvilke kommuner som i stor eller liten grad har tiltak i barnevernet og innbyggere på sosialhjelp. I

begge tilfeller antar vi at en lav skår er positivt. I barnehagene har vi fra i år også tatt med data om andre barnehager enn kommunale, men lavere vektet. Vi har hentet ut flere data om fastlegeordningen, for å legge mer vekt på den. Innen vann og avløp har vi tatt med ledningsnettenes alder, og ikke bare

fornyingsstakten, ettersom disse indikatorene bør ses i sammenheng med hverandre. Innen grunnskole har vi erstattet snitt på nasjonale prøver med andelen elever på laveste mestringsnivå, ettersom det nøkkeltallet skiller noe mer på kommunene.

Slik blir karakterene fordelt mellom kommunene

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren.

Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna «normalen» – punktet midt mellom topp og bunn.

På samme måte er grensen for

bunnskarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnskarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6).

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår. Spørsmål om Kommunebarometeret? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.

Hva er en normalkommune?

I analysen bruker vi ofte begrepet normalkommune. Da viser vi *ikke* til kommunen som ligger på landsgjennomsnittet - men den kommunen som har et resultat som er midt mellom de aller beste og de aller dårligste kommunene.

En normalkommune vil ha karakteren 3,5 (se boksen over). Landsgjennomsnittet er i veldig stor grad påvirket av innbyggertallet og resultatene i de store kommunene. Men vi ser i noen tilfeller at det er veldig stor forskjell mellom landsgjennomsnittet og hvor de

fleste kommunene befinner seg på skalaen. Da kan det bli stor forskjell mellom hva normalkommunen leverer, og landsgjennomsnittet. Det viktige er å identifisere hva som er de beste resultatene i Kommune-Norge, uavhengig av kommunestørrelse.

Korreksjon 5. juli 2018: Presisert at tre nøkkeltall innen saksbehandling er fra 2016.